

Life
Cyclamen

Υποπρόγραμμα: Περιβάλλον

Τομέας Προτεραιότητας: Περιβάλλον και Αποδοτικότητα Πόρων

Χαρά Μαυρονικόλα
cmavronicola@environment.moa.gov.cy

02 Νοεμβρίου 2018, Meeting with Interest Groups Λευκωσία- Τμήμα Δασών

Life
Cyclamen

ΤΜΗΜΑ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Περιεχόμενα

---

1. Υποπρόγραμμα Περιβάλλον – Τύποι έργων ανά τομέα προτεραιότητας
2. Θεματικές Προτεραιότητες
3. Παραδείγματα LIFE για τα δάση

Τύποι Έργων στο Υποπρόγραμμα Περιβάλλον

Τύποι έργων ανά τομέα προτεραιότητας		Βέλτιστες πρακτικές	Επίδειξης	Πιλοτικά	Πληροφόρησης, ενημέρωσης & διάδοσης
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	Περιβάλλον & Αποδοτικότητα Πόρων		✓	✓	
	Φύση & Βιοποικιλότητα	✓	✓	✓	
	Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση				✓

Άρθρα 9 έως 12 του κανονισμού LIFE

Πιλοτικά Έργα

...εφαρμόζουν μία τεχνική ή μέθοδο που δεν έχει εφαρμοστεί ή δοκιμασθεί στο παρελθόν ή οπουδήποτε αλλού, προσφέροντας πιθανά περιβαλλοντικά ή κλιματικά πλεονεκτήματα έναντι των έως τώρα βέλτιστων πρακτικών και μπορούν στη συνέχεια να εφαρμοστούν σε ευρύτερη κλίμακα σε παρόμοιες καταστάσεις.

Έργα επίδειξης

...θέτουν σε εφαρμογή, δοκιμάζουν, αξιολογούν και διαδίδουν ενέργειες, μεθόδους ή προσεγγίσεις που είναι καινούριες ή άγνωστες στο συγκεκριμένο πλαίσιο του έργου και θα μπορούσαν να εφαρμοστούν οπουδήποτε σε παρόμοιες περιστάσεις.

Έργα πληροφόρησης & διάδοσης

...στοχεύουν στην υποστήριξη της επικοινωνίας, τη διάδοση της πληροφορίας και την ευαισθητοποίηση στους τομείς των υποπρογραμμάτων για το Περιβάλλον και τη Δράση για το Κλίμα.

Θεματικές Προτεραιότητες

- ❖ Νερό, συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου περιβάλλοντος
- ❖ Απόβλητα
- ❖ **Αποδοτικότητα των πόρων, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους και των δασών, της πράσινης και κυκλικής οικονομίας**
- ❖ Περιβάλλον και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των χημικών ουσιών και των θορύβων
- ❖ Ποιότητα του αέρα και τις εκπομπές, συμπεριλαμβανομένου του αστικού περιβάλλοντος

3^η Θεματική Προτεραιότητα: Αποδοτικότητα Πόρων

- Δραστηριότητες για βιομηχανική συμβίωση και μεταφορά γνώσης, ανάπτυξη νέων μοντέλων για τη μετάβαση προς μια κυκλική και πράσινη οικονομία
- Δραστηριότητες για τη θεματική στρατηγική για το έδαφος με ιδιαίτερη έμφαση στο μετριασμό και περιορισμό της σφράγισης του εδάφους, και βελτιωμένη χρήση της γης
- Δραστηριότητες για την παρακολούθηση των δασών και τα συστήματα πληροφόρησης, καθώς και για την πρόληψη/αποτροπή δασικών πυρκαγιών.

3^η Θεματική Προτεραιότητα: Αποδοτικότητα Πόρων

Τα Έργα που αφορούν τα δάση αναμένεται να συμβάλλουν:

- Αποτελεσματική και αποδοτική χρήση εργαλείων, μεθοδολογιών, τεχνικών, τεχνολογιών και εξοπλισμού για την εφαρμογή προσεγγίσεων διαχείρισης των δασών που είναι κοντά στη φύση και παρόμοιων δασοκομικών εναλλακτικών προσεγγίσεων. Χαρακτηρίζονται από πρακτικές που προσπαθούν να μιμηθούν τις φυσικές διαδικασίες και αποσκοπούν στον συνδυασμό της οικονομικής χρήσης των δασών με τη διατήρηση της φύσης.
- Δοκιμή και εφαρμογή μεθόδων για τη μετατροπή υφιστάμενων ιδιαίτερα επιρρεπών στις πυρκαγιές δασών σε περισσότερο ανθεκτικές δασοσυστάδες με χαμηλότερο κίνδυνο συσσώρευσης καύσιμης ύλης και εξάπλωσης της πυρκαγιάς, με βάση δασοκομικές πρακτικές και πρακτικές διαχείρισης της γης που διασφαλίζουν τη βιώσιμη χρήση της γης μειώνοντας τον κίνδυνο πυρκαγιάς και/ή την ένταση της πυρκαγιάς.

LIFE13 ENV/ES/000255

Τίτλος Έργου

" Ολοκληρωμένη διαχείριση για βελτίωση της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή του δάσους της φελλοφόρου βελανιδιάς "

Συνολικός Προϋπολογισμός

€1,097,039.00

Διάρκεια Υλοποίησης

01/07/2014 μέχρι 30/06/2018

Περιοχή Δράσης

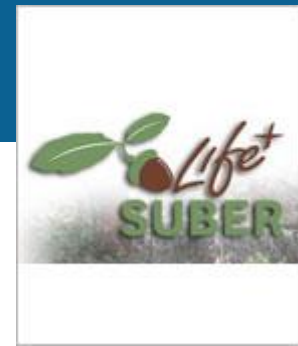
Ισπανία

Αντικείμενο Έργου

Υλοποίηση και επίδειξη νέων τεχνικών διαχείρισης δασών φελλοφόρου βελανιδιάς (*Quercus suber*), προκειμένου να βελτιωθεί η προσαρμογή και η ανθεκτικότητά τους στην αλλαγή του κλίματος και να ενισχυθούν οι προοπτικές τους τόσο για τη διατήρηση όσο και για τη διαχείριση.

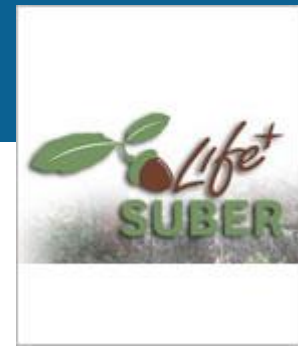
Συντονιστής

Consorti Forestal de Catalunya
Forest owners association

ΣΤΟΧΟΙ

- Βελτίωση της ζωτικότητας του δάσους φελλοφόρου βελανιδιάς και μείωσης των επιπτώσεων της χαμηλής διαθεσιμότητας νερού, ενώ η παραγωγή φελλού αυξάνεται.
- Βελτίωση της δομής των δασών *Quercus suber* για τη μείωση του καυσίμου και, συνεπώς, της εξάπλωσης και της έντασης των πυρκαγιών.
- Βελτίωση της λειτουργικότητας και της ανθεκτικότητας του δάσους προς την κλιματική αλλαγή.
- Μείωση των ζημιών που προκλήθηκαν από το κολεόπτερο (είδος *Coraeus undatus*) χρησιμοποιώντας δασικές τεχνικές για έλεγχο του πληθυσμού και μείωσης της ευαισθησίας της φελλοφορου βελανιδιάς στον επιβλαβή οργανισμό.

ΣΤΟΧΟΙ

- Ανάπτυξη εργαλείων διαχείρισης δασών, τα οποία είναι διαθέσιμα στη δασική διοίκηση, ενσωματώνοντας την προσαρμογή της αλλαγής του κλίματος στην πολιτική για τα δάση.
- Διάχυση τεχνικών και εργαλείων που αναπτύχθηκαν σε τοπικό επίπεδο και σε άλλες ενδιαφερόμενες χώρες της ΕΕ (Πορτογαλία, Γαλλία, Ιταλία) προκειμένου: α) να βελτιωθεί η διαχείριση δασών της φελλοφορου βελανιδιάς στην Καταλονία και τη νότια Ευρώπη; και β) να ευαισθητοποιηθούν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και αποδεικνύουν ότι μια βιώσιμη οικονομική δραστηριότητα που βασίζεται στη διαχείριση των δασών φελλοφορου βελανιδιάς είναι ο μόνος τρόπος για να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη διατήρησή τους.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Η εφαρμογή τουλάχιστον τεσσάρων καινοτόμων δασικών τεχνικών που βασίζονται: (α) στα ολοκληρωμένα μοντέλα διαχείρισης δασών για τη βελτίωση της ζωτικότητας, της παραγωγής φελλού και της πρόληψης των πυρκαγιών, (β) Δασικά μοντέλα πρόληψης πυρκαγιάς σε στρατηγικές τοποθεσίες και (γ) Νέες τεχνικές αποκατάστασης κατεστραμμένων δασών.
- Η εφαρμογή δύο τεχνικών για τον έλεγχο του κολεόπτερου *Coraebus undatus* σε 43 δασικές εκτάσεις επίδειξης (228 εκτάρια σε 4 διαφορετικές περιοχές-Alt Empordà, Montseny-Guilleries, Gavarres, Montnegre-Corredor)
- Ανάπτυξη εργαλείων για βελτιωμένη διαχείριση και λήψη αποφάσεων, προκειμένου να ενσωματωθεί η προσαρμογή της κλιματικής αλλαγής σε υφιστάμενους κανονισμούς και στον τρέχοντα σχεδιασμό για τον τομέα του φελλού.

LIFE14 ENV/ES/000179

Τίτλος Έργου

«Έγκαιρη ανίχνευση και προηγμένα συστήματα διαχείρισης της μείωσης των δασών από χωροκατακτητικούς και παθογενείς παράγοντες

Συνολικός Προϋπολογισμός
€1,487,960.00

Συντονιστής

NEIKER-Instituto Vasco de Investigación y Desarrollo Agrario, Research institution

Αντικείμενο Έργου

Σχεδιασμός, εφαρμογή και παρακολούθηση μέσω προηγμένων μεθοδολογιών και εργαλείων (GIS) της αειφορίας των δασών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στον τομέα του ελέγχου και της πρόληψης της μείωσης τους.

Διάρκεια Υλοποίησης
02/11/2015 μέχρι 30/04/2019

Περιοχές Δράσης
Ισπανία & Γερμανία

ΣΤΟΧΟΙ

- Ανάπτυξη ενός καινοτόμου και ολοκληρωμένου συστήματος για την έγκαιρη ανίχνευση και αξιολόγηση του αντίκτυπου της μείωσης των δασών μέσω συνδυασμού διαφόρων τομέων εμπειρογνωμοσύνης (τηλεπισκόπηση, μοριακή βιολογία κλπ.).
- Εφαρμογή του συστήματος έγκαιρης ανίχνευσης σε μεγάλης κλίμακας επίδειξης, δίνοντας μια ολοκληρωμένη εικόνα για την υφιστάμενη κατάσταση των δασών.
- Ανάπτυξη και υλοποίηση υποδομών GIS για την εκτίμηση οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων της μείωσης των δασών, των αιτίων και των λεπτομερών προτάσεων δασοκομικών δραστηριοτήτων που εφαρμόζονται στην ΕΕ.
- Συμμετοχή δημόσιων και ιδιωτικών φορέων, προκειμένου να επιτευχθεί η δυνατότητα αναπαραγωγής και μεταφοράς σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού όσον αφορά τη σημασία της αειφορίας των δασών.
- Συμβολή στους στόχους της Νέας Δασικής Στρατηγικής της ΕΕ και της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Βιοποικιλότητα του 2020.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το σύστημα έγκαιρης διάγνωσης και η χρήση υποδομών GIS θα:

- Βελτιώσει κατά 10% της ικανότητας ανίχνευσης και πρόληψης της μείωσης των δασών. Ο συνδυασμός βελτιστοποιημένων τεχνικών και πρωτοκόλλων, θα επιτρέψει την ουσιαστική πρόοδο, αυξάνοντας την ικανότητα εκτίμησης των επιπτώσεων, τον εντοπισμό των παθογόνων παραγόντων και τον καθορισμό του κόστους της αειφόρου διαχείρισης ανά εκτάριο.
- Αυξήσει της παραγωγής και της ποιότητας του ξύλου (περίπου 15%), καθώς και της ποικιλομορφίας της χλωρίδας και της πανίδας (10-20%), η οποία προκύπτει από το συνδυασμό της εφαρμογής του συστήματος ανίχνευσης και διαχείρισης.
- Βελτιώσει τις συνθήκες προστασίας και διαχείρισης των δασών $\geq 25\%$ μέσω ενός συστήματος έγκαιρης ανίχνευσης, λαμβάνοντας υπόψη τη μείωση των περιβαλλοντικών και οικονομικών επιπτώσεων που προκύπτουν από διάφορους παράγοντες όσο και από την ακατάλληλη εφαρμογή στρατηγικών διαχείρισης
- Μειώσει συνολικού κόστους κατά περίπου 20% και αύξηση κατά 25% του περιβαλλοντικού, οικονομικού και κοινωνικού οφέλους, λόγω της εφαρμογής καινοτόμων συστημάτων ανίχνευσης και διαχείρισης.

Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση

- Εκστρατείες πληροφόρησης, επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης
- Δραστηριότητες στήριξης αποτελεσματικής ελεγκτικής διαδικασίας καθώς και μέτρα προώθησης της συμμόρφωσης σε σχέση με την ενωσιακή περιβαλλοντική νομοθεσία

Ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με τα περιβαλλοντικά προβλήματα και τις πολιτικές, τα εργαλεία και/ή τη νομοθεσία της ΕΕ στον τομέα του περιβάλλοντος, με στόχο την αλλαγή των αντιλήψεων και την προώθηση της υιοθέτησης φιλικών προς το περιβάλλον συμπεριφορών και πρακτικών και/ή της άμεσης συμμετοχής των πολιτών

LIFE14 GIE/GR/000304

Τίτλος Έργου

Οικοδόμηση συνεργασιών, ανάπτυξης δεξιοτήτων και ανταλλαγής γνώσεων για τα Δάση του Δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα

Συνολικός Προϋπολογισμός

€1,021,628.00

Συντονιστής

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας -
Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων

Περιοχή Δράσης

Ελλάδα

Αντικείμενο Έργου

Υποστηρίζει την ανταλλαγή καλών πρακτικών και την ενδυνάμωση των δεξιοτήτων του προσωπικού των δασικών υπηρεσιών και των υπόλοιπων οργανισμών και φορέων που δραστηριοποιούνται στα δάση του Δικτύου Natura 2000 στην Ελλάδα, με σκοπό την ανάδειξη των δασών και τις ωφέλειες που προκύπτουν από την προστασία και διατήρησή τους.

Διάρκεια Υλοποίησης

16/07/2015 μέχρι 15/07/2019

ΣΤΟΧΟΙ

- Διευκόλυνση της διάχυσης και της ανταλλαγής γνώσεων και καλών πρακτικών και στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των αρμοδίων φορέων στις δασικές περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 μέσω της ανάπτυξης και λειτουργίας μίας διαδικτυακής «Πλατφόρμας Συνεργασίας για τα Δάση».
- Ενδυνάμωση των δεξιοτήτων του προσωπικού των δασικών υπηρεσιών και άλλων ομάδων- στόχων, μέσω ενός εκτεταμένου προγράμματος κατάρτισης που θα πραγματοποιηθεί με τη συμβολή ειδικών επιστημόνων σε θέματα δασικής διαχείρισης, βιοποικιλότητας, προστασίας του εδάφους, κλιματικής αλλαγής κ.ά.
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των χρηστών των δασών μέσω της ανάπτυξης σύγχρονων εργαλείων όπως μίας πολλαπλής εφαρμογής για smartphones και tablets, η οποία θα ενεργεί ως δίαυλος πληροφόρησης για τους επισκέπτες των δασών, τις δασικές υπηρεσίες, τους φορείς διαχείρισης, τους Δήμους, τους εμπειρογνώμονες κ.λπ.
- Διάδοση του έργου αλλά και στην ανάδειξη των δασών ως πρότυπα περιοχών, όπου η αναψυχή των επισκεπτών και η διατήρηση μπορούν να είναι συμβατές μέσω της υλοποίησης ενός εκτεταμένου πακέτου δημοσιοποίησης και επικοινωνίας.

ΑΠΕΥΘΥΝΕΤΑΙ

- Υπαλλήλους δασικών υπηρεσιών.
- Υπαλλήλους άλλων δημόσιων αρχών με αρμοδιότητα στο δασικό περιβάλλον
- Υπαλλήλους φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών.
- Μέλη και υπαλλήλους δασικών συνεταιρισμών και επιχειρήσεων με δραστηριότητες συγκομιδής δασικών προϊόντων.
- Ιδιώτες δασοκτήμονες ή προσωπικό ιδιωτικά διαχειριζόμενων δασών
- Υπαλλήλους επιχειρήσεων αναψυχής/δραστηριοτήτων υπαίθρου.

ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Θα συμβάλει σημαντικά στη χάραξη πολιτικής στους τομείς της διατήρησης και διαχείρισης των δασών, μέσω της συμμετοχής εκπροσώπων του στις Ομάδες Εργασίας για τη σύνταξη: α) της Στρατηγικής Ανάπτυξης της Δασοπονίας της Ελλάδας και β) των Νέων Προδιαγραφών Διαχειριστικών Μελετών Δασών και Δασικών Οικοσυστημάτων.
- Δημιουργία και προώθηση Πύλης Συνεργασίας για τα Δάση και ηλεκτρονικής εφαρμογής για έξυπνες συσκευές (e-App) και του e-book "Τα Δάση της Ελλάδας"
- Διοργάνωση σεμιναρίων κατάρτισης για την ανάπτυξη/ενδυνάμωση ικανοτήτων/δεξιοτήτων των μελών της Δασικής Κοινότητας
- Διατήρηση και αειφορική διαχείριση των δασών του Δικτύου Natura 2000, μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών που προσφέρει η διαδικτυακή Πύλη Συνεργασίας για τα Δάση
- Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού με έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό

***Ευχαριστώ για την
προσοχή σας***

Life
Cyclamen